

Σε μια εποχή που η ζήτηση του νερού αυξάνεται και η προοπτική των κλιματικών αλλαγών είναι γεγονός, το πρόβλημα της ανεπάρκειας του νερού στη Μεσόγειο, στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου καθίσταται πιο έντονο. Η ανάγκη για αύξηση της διαθεσιμότητας του νερού, σε συνδυασμό με τον περιορισμό της κατανάλωσης και την αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων που θα τη διασφαλίσουν, είναι επιτακτική.

Η εξοικονόμηση νερού έχει αναγνωριστεί ως κρίσιμη προτεραιότητα διεθνώς όπως και στη χώρα μας. Είναι αναγκαία μια νέα κουλτούρα για το νερό που θα διασφαλίσει την κάλυψη των ανθρώπινων, κοινωνικών και αναπτυξιακών αναγκών και ταυτόχρονα θα εξασφαλίσει νερό και για τις ανάγκες των φυσικών οικοσυστημάτων.

Η αναβίωση των παραδοσιακών τεχνικών συλλογής βρόχινου νερού είναι μια ενέργεια προς τη σωστή κατεύθυνση με έντονο παιδαγωγικό χαρακτήρα για μαθητές και ενήλικους. Το γεγονός ότι η συλλογή του βρόχινου νερού υπήρξε ανά τους αιώνες καλή πρακτική όλων των Μεσογειακών λαών βοηθά ιδιαίτερα για το χτίσιμο εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) πάνω στην παράδοση αυτή. Σήμερα η συλλογή του βρόχινου νερού έχει διεθνώς αναγνωριστεί ως λύση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό επίπεδο.

Στην Ελλάδα, ως τα μέσα του εικοστού αιώνα, το ένα τρίτο των νοικοκυριών των κοινοτήτων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές διέθεταν υπόγειες υδατοδεξαμενές. Ωστόσο, τις τελευταίες δεκαετίες η πρακτική αυτή σταδιακά εγκαταλείφθηκε και αντικαταστάθηκε με συνδέσεις στο δημοτικό δίκτυο υδροδότησης. Σήμερα αναγνωρίζεται η σοφία και η πρακτικότητα της συλλογής του βρόχινου νερού στο σπίτι αλλά και σε δημόσια κτίρια, σχολεία. Γίνεται μια προσπάθεια για να ξαναμπει η στέρνα στη ζωή των κατοίκων των νησιών, και όχι μόνο, και παράλληλα να βελτιωθούν οι παλιότερες τεχνικές ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που είχαν συνήθως οι παραδοσιακές στέρνες. Ιδιαίτερα για τα μικρά νησιά οι παραδοσιακές και σύγχρονες στέρνες μπορούν να συμβάλουν κατά πολύ στην κάλυψη των αναγκών τους σε νερό.

Αθήνα, 2012-2013

Για το λόγο αυτό, η Coca-Cola Τρία Έψιλον και η Coca-Cola Hellas μέσω του Περιβαλλοντικού Προγράμματος «Αποστολή Νερό» σε συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς Global Water Partnership Mediterranean (GWP-Med) και το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό & την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE) ανέπτυξαν το “Πρόγραμμα Συλλογής Όμβριων Υδάτων σε Ελληνικά Νησιά”.

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε το 2008 με την πιλοτική εφαρμογή συστημάτων συλλογής βρόχινου νερού σε τρία νησιά των Κυκλάδων, τη Σύρο, την Τήνο και τη Νάξο. Στη συνέχεια επεκτάθηκε σε συνολικά 19 νησιά των Κυκλάδων, όπου σε συνεργασία με τις Δημοτικές Αρχές έγινε εγκατάσταση νέων και επισκευή παλαιότερων υδατοδεξαμενών – συστημάτων συλλογής βρόχινου νερού σε επιλεγμένα δημόσια κτίρια (σχολεία, δημαρχεία, κοινοτικά καταστήματα) αλλά και σημεία ειδικού ενδιαφέροντος, ενώ έχει εγκατασταθεί ένα σύστημα πόσιμου νερού και ένα σύστημα γκρίζου νερού. Το νερό που συλλέγεται χρησιμοποιείται κυρίως για διάφορες καθημερινές χρήσεις (άρδευση, πλύσιμο, πότισμα των ζώων κ.ά.). Παράλληλα, το Πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις εκπαίδευσης τοπικών τεχνιτών (υδραυλικών, κατασκευαστών κ.ά.), καθώς και πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα σχολεία.

Το παρόν παιδαγωγικό υλικό αποσκοπεί στη μάθηση και την ευαισθητοποίηση των μαθητών της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης στα νησιά των Κυκλάδων και Δωδεκανήσων για τις παραδοσιακές αλλά και τις σύγχρονες τεχνικές και πρακτικές συλλογής του βρόχινου νερού, αλλά και γενικότερα, την αειφορική διαχείριση του νερού. Έχει ως κύριο στόχο να αποτελέσει ένα ευέλικτο εργαλείο των εκπαιδευτικών για την υλοποίηση δραστηριοτήτων και προγραμμάτων στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ) και της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ). Το υλικό έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Εντάσσεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Το νερό στη Μεσόγειο» του MEDIES (Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία για το Περιβάλλον & την Αειφορία - www.medies.net) και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τις παραδοσιακές υποδομές νερού «HYDRIA».

Το πρόγραμμα «Αποστολή Νερό» ξεκίνησε το 2006 και έχει ως στόχο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση για τη σωστή διαχείριση των υδατικών πόρων και την αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας.